

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 14 juni 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2019-000770 – gemeente Arnhem
Activiteit : Plaatsing nieuwe nestkast en ontmanteling oude nestkast slechtvalk
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : Duvekot Rentmeesters B.V. te Veenendaal
Zaaknummer : 2019-000770

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Duvekot Rentmeesters B.V., Vendelier 4 III, 3905PA te Veenendaal, hierna te noemen de aanvrager, van 17 januari 2019, om een besluit op grond van de Wet natuurbescherming.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 17 januari 2019 ontvingen wij een aanvraag van Duvekot Rentmeesters B.V., Vendelier 4 III, 3905PA te Veenendaal voor een besluit in het kader van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming voor mogelijke overtreding van de verboden Wnb art. 3.1 lid 2, 4 en 5 voor de slechtvalk.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing. De genoemde documentnummers in de voetnoot op pagina 1, zijn gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag.

Er zijn voor het aangevraagde project eerder geen ontheffingen verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben besloten, gelet op mogelijke overtreding van de verboden Wnb art. 3.1 lid 2, 4 en 5,

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Duvekot Rentmeesters B.V., Vendelier 4 III, 3905PA te Veenendaal;

voor de slechtvalk, van de verbodsbepalingen van Wnb artikel 3.1 lid 2 en van Wnb artikel 3.1 lid 4 en 5, inhoudend beschadiging van de nestplaats en verstoring conform Wnb, hoofdstuk 3.

Tabel 1. Aangevraagde soorten en verboden

Soort	Verbod	Beschrijving verbod	Wettelijk belang cf. aanvraag
Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Artikel 3.1 lid 2 Artikel 3.1 lid 4 en 5	Het is verboden (opzettelijk) nesten, rustplaatsen te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen*	A

* Dit verbod cf. artikel 3.1 lid 4 is niet van toepassing, indien de verstoring aantoonbaar niet leidt tot een wezenlijk effect op de staat van instandhouding van de soort (zie 3.1 lid 5).

A: Artikel 3.3, lid 4b onder 1: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het projectgebied, zoals aangegeven in figuur 1 van Bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2020.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en de belangen, zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland, indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten, waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-000770.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-000770.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-000770
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de slechtvalk.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-000770. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd beschikbaar zijn op de projectlocatie.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2019-000770.

Soort-specifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen, zoals genoemd in tabel 2 onder het kopje 'In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen' en opgenomen in het "*Aanvullend onderzoek slechtvalk, TenneT-toren Arnhem, Duvekot Rentmeesters B.V. rentmeesters, ingenieurs & adviseurs, Groen, januari 2019*", dienen te worden uitgevoerd.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

13. Er vindt vanaf begin 2020 monitoring plaats door de Vogelwerkgroep Arnhem/Werkgroep Slechtvalk Nederland, om de beoogde “verhuizing” van het slechtvalkenpaar naar de alternatieve locatie op de hoogspanningsmast 49 en het broedsucces in 2020, kritisch te volgen. In het najaar van 2020 wordt daarover gerapporteerd aan de provincie Gelderland. De rapportage dient gezonden te worden via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-000770. Indien uit de monitoringsresultaten blijkt dat de beoogde maatregelen niet het gewenste effect opleveren, worden in overleg mogelijk aanvullende maatregelen genomen.

BEOORDELING

Project

In de aanvraag beschreven project

TenneT TSO B.V. te Arnhem is voornemens om het huidige slechtvalkpaar dat op de TenneT-toren in Arnhem broedt te verplaatsen naar een nieuwe nestkast. Aanleiding is de overlast welke door de slechtvalken wordt veroorzaakt en waarbij de veiligheid van werknemers die op de toren werken, in het geding komt. Het is de laatste tijd meermaals voorgekomen dat werknemers zijn aangevallen tijdens beheer- en onderhoudswerkzaamheden op de toren. Hierdoor is er achterstallig onderhoud aan de toren ontstaan, omdat werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden in verband met het storen van de slechtvalken en de agressiviteit van de vogels. Door het slecht of niet (veilig) kunnen uitvoeren van de noodzakelijke beheer- en onderhoudswerkzaamheden komt de openbare veiligheid (Wnb artikel 3.3, lid 4, onder b, onder 1) in het gedrang. De nesten van slechtvalken zijn jaarrond beschermd. Indien niet zorgvuldig wordt omgegaan met deze nesten of de aanwezige vogels worden verstoord tijdens het broeden, dan leidt dit mogelijk tot het overtreden van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Aan de orde is nu het voornemen om een nieuwe locatie voor een nestkast te vinden en de oude nestkast te verwijderen.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven onderzoeksopzet

Een ecologische beoordeling van de huidige en de toekomstige nestlocatie is gebaseerd op literatuuronderzoek en een locatiebezoek op 15 oktober 2018. Met behulp van literatuuronderzoek en in overleg met een erkende slechtvalkexpert is de ecologie van de slechtvalk in beeld gebracht. Hierbij is gelet op vereisten met betrekking tot het foerageer- en leefgebied, verstoringgevoeligheid en de staat van instandhouding van de soort. Op basis van deze kennis is vervolgens een selectie van potentiële gebieden/locaties gemaakt voor het plaatsen van een nieuwe nestkast. Daarnaast zijn de potentiële nieuwe locaties en omliggende gebieden, welke voortkomen uit het literatuuronderzoek, in het veld bekeken om de geschiktheid hiervan vast te stellen. Hierbij is ook gelet op technische aspecten en vereisten in het geval van hoogspanningsmasten om tot een veilige en duurzame nieuwe nestlocatie te komen. Tot slot is er met behulp van een GIS-analyse de verandering in landgebruik binnen het huidige leef- en foerageergebied en het leef- en foerageergebied bij de toekomstige nestlocatie in kaart gebracht en hiermee het effect op de prooibeschikbaarheid bepaald.

Alternatieve nestlocaties

Voor een alternatieve nestlocatie bleken op basis van vooronderzoek twee gebieden potentieel geschikt te zijn. De zwaarstwegende criteria voor een alternatieve locatie zijn voldoende geschikt foerageergebied, een hoog object om de nestkast te plaatsen en geen veiligheidsrisico's. Er wordt gekozen om de nestkast in een hoogspanningsmast te plaatsen, aangezien het bekend is dat deze regelmatig door slechtvalken als nestlocatie worden gebruikt en deze al in het bezit zijn van TenneT.

De uiterwaarden van de Nederrijn, onderdeel van het GNN, ten zuidwesten van de huidige nestlocatie bleken het beste potentiële nestgebied te zijn. Dit gebied voldoet qua habitat het beste aan de vereisten voor het foerageergebied van de slechtvalk door haar open en waterrijke karakter. Op basis van overleg met de slechtvalkexpert is de hoogspanningsmast naast de spoorbrug (mast 49 van de verbinding Kattenberg-Elst-150kV) de meest geschikte mast gebleken, om de nieuwe nestkast op te plaatsen. Deze mast heeft een hoogte van circa 65 meter ten opzichte van de omliggende masten die circa 40 meter hoog zijn. Hoe hoger de mast, des te waarschijnlijker de kans dat het broedpaar zich op de nieuwe locatie zal vestigen. Naast de juiste ecologische vereisten moeten ook de technische aspecten van de mast meegenomen worden in de beoordeling van een geschikte locatie.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen
Er vinden in het kader van het project geen preventieve maatregelen plaats.

In de aanvraag beschreven gedragscode
Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen
De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel 2 en zijn uitgebreid beschreven in het “Aanvullend onderzoek slechtvalk, TenneT-toren Arnhem, Duvekot Rentmeesters B.V. rentmeesters, ingenieurs & adviseurs, Groen, januari 2019”, aangevuld met mondelinge mededelingen vanuit Duvekot B.V..

Tabel 2. Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Betreffende soort	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór het broedseizoen van 2020	Vermijden gevoelige perioden	Permanente mitigatie
Slechtvalk	Uiterlijk eind september 2019 wordt een nieuwe nestkast geplaatst in hoogspanningsmast 49 (nabij Brinkweg 1, 6812AR te Arnhem, kadastraal perceel gem. Arnhem, sectie P, nr. 6637) met het doel om een nieuwe nestlocatie voor het slechtvalkenpaar aan te bieden. In het broedseizoen van 2019 heeft het paar dus nog geen gebruik kunnen maken van de nieuwe nestlocatie.	Minimaal 3 maanden na het plaatsen van de nieuwe nestkast, kan er begonnen worden met het ongeschikt maken van de oude nestlocatie, gevolgd door verwijdering van de kast. Dit dient te gebeuren ruim voordat de slechtvalken opnieuw nestgedrag gaan vertonen (februari 2020).	De voorgenomen ontmanteling van het oude nest vindt plaats na het broedseizoen 2019 en vóór het begin van het nieuwe broedseizoen 2020. Slechtvalken kunnen al vroeg in het jaar (februari) het nest betrekken, dus vanaf die datum moet een mogelijk bezet nest met rust gelaten worden.	De nieuwe nestkast op hoogspanningsmast 49 zal ook gebruikt worden als permanente nestlocatie

In het ecologisch rapport behorend bij de aanvraag is aangegeven dat in de nabijgelegen uiterwaarden van de Rijn, een vervangende nestlocatie zal worden aangebracht op hoogspanningsmast 49. Dit dient te gebeuren uiterlijk drie maanden vóór het begin van het broedseizoen 2020 (dus drie maanden vóór begin februari).

Op basis van literatuur- en veldonderzoek, overleg met de slechtvalkexpert en GIS-analyse op de verandering in landgebruik en bijgevolg het effect op prooibeschikbaarheid, is mast 49 op de verbinding Kattenberg-Elst (150 kV) geselecteerd als geschikte nieuwe nestlocatie. Op basis van de GIS-analyse kan geconcludeerd worden dat er voor enkele voedselbronnen (post/stadsduif, Kievit en merel) een potentieel positief of neutraal effect zal zijn met betrekking tot het areaal aan biotoop/landgebruik.

Voor het voedselaanbod in de vorm van spreeuwen en zanglijsters kan er een potentieel negatief effect optreden, gezien de halvering van het bosareaal in het leef- en foerageergebied rondom de nieuwe nestlocatie ten opzichte van de huidige nestlocatie. Verwacht wordt dat de potentiële positieve en negatieve effecten elkaar zullen opheffen en er bijgevolg geen negatief effect optreedt op de staat van instandhouding van de soort. Wij kunnen instemmen met deze analyse.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

In de aanvraag wordt gesproken van overtreding van verbodsbepalingen Wnb art. 3.1 lid 2 (het vernielen of wegnemen van nesten, rustplaatsen) en overtreding van verbodsbepalingen Wnb art. 3.1 lid 4 en 5 (verstoren).

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek geeft een goed inzicht van de leefwijze en de ecologische eisen van de slechtvalk.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Volgens de aanvraag wordt geen gebruik gemaakt van een geaccordeerde gedragscode.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Er worden geen andere bevredigende oplossingen besproken in de aanvraag, aangezien de verplaatsing van de nestlocatie strikt gebonden is aan de huidige nestlocatie en een alternatief in de buurt.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Beoordeling is niet van toepassing. De voorgenomen verplaatsing van de nestlocatie hoort bij het veiliger maken van het werken op de toren. In die plannen zijn geen alternatieven voor het verwijderen van de huidige nestlocatie, anders dan het aanbieden van een nieuwe nestlocatie. Er zijn twee alternatieven voor een nieuwe locatie beoordeeld en het alternatief in de uiterwaarden van de Rijn is het meest optimaal gebleken.

Conclusie

Er worden geen andere bevredigende oplossingen besproken en het ontbreken daarvan heeft geen invloed op het succes en omvang van de mitigerende maatregelen.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

Het door de aanvrager genoemde belang is het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Beoordeling van belang(en)

In het kader van de bescherming van vogels gelden wettelijke belangen ten aanzien van volksgezondheid en openbare veiligheid en ter bescherming van flora en fauna. Die zijn in dit project aan de orde.

Huidige staat van instandhouding

Vanaf 1990 is er landelijk een gestage uitbreiding van de slechtvalk aan de orde, over vrijwel het gehele land (met een concentratie in de zuidelijke helft) mede gestimuleerd door het plaatsen van nestkasten op geschikte locatie door de Werkgroep Slechtvalk Nederland.

De landelijke trend toont een verdubbeling van het aantal broedparen tussen 2009 en 2015 van circa 70 naar circa 140 - 160. Ook in Gelderland kan geconcludeerd worden, dat het aantal broedparen de laatste jaren is toegenomen. De gunstige staat van instandhouding van de slechtvalk in Nederland (landelijk) en in Gelderland (regionaal) is volgens de aanvrager als gevolg van de verplaatsing niet in het geding.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Gezien het territoriale gedrag van de slechtvalk zal een verplaatsing van de nestlocatie niet hoeven te leiden tot een vermindering van het broedsucces van deze soort. De vervangende locatie valt niet in leefgebieden van andere slechtvalkpaartjes in Arnhem. We kunnen de conclusies over de gunstige staat van instandhouding landelijk, regionaal en plaatselijk onderschrijven.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Algemeen

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

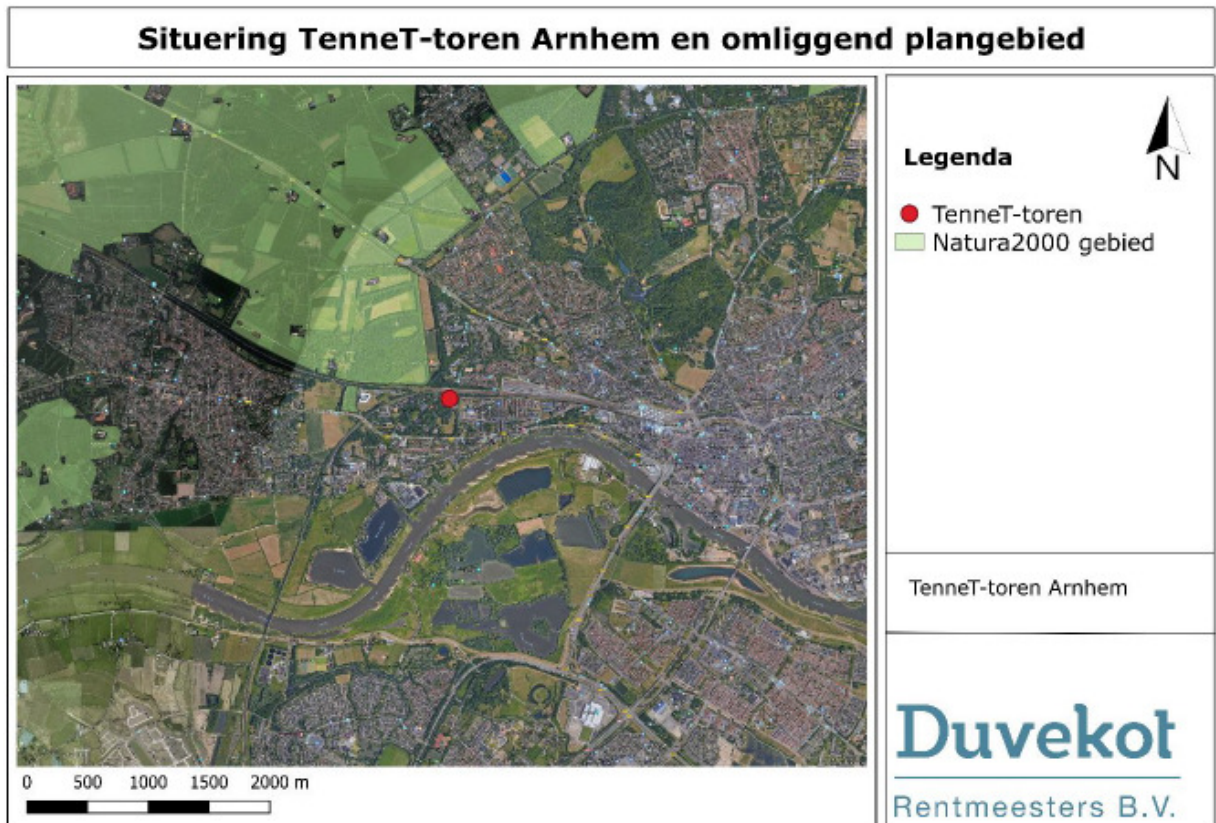
De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Bijlage:

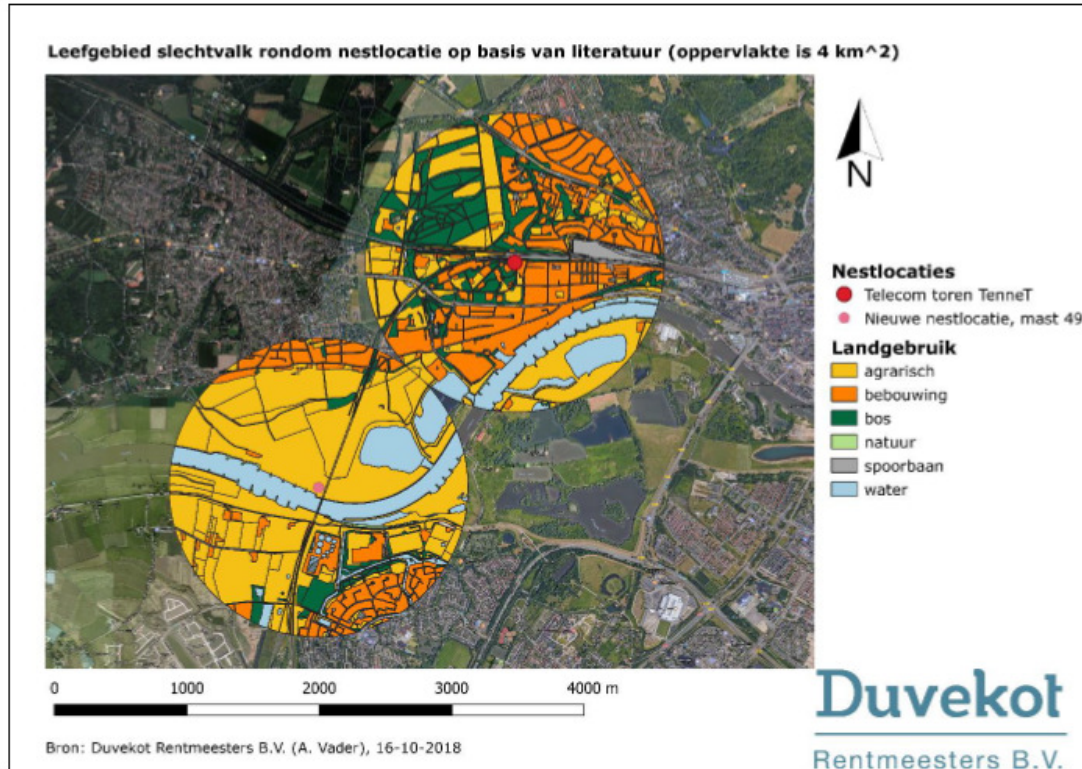
- Bijlage 1: Figuur projectlocatie en ligging oude en nieuwe nestlocatie.

BIJLAGE 1 Ligging van het plangebied TenneT-toren te Arnhem en ligging nieuwe nestlocatie.

Figuur 1: Globale ligging van de huidige nestlocatie op de TenneT-toren te Arnhem (rode stip).

Figuur 2: Ligging van het huidige slechtvalknest op de TenneT-toren (rode stip) en omliggend leefgebied en ligging van de nieuw te plaatsen nestkast op de hoogspanningsmast 49 in de uiterwaarden van de Rijn (roze stip), inclusief leefgebied.

Figuur 3: Impressie van de nieuwe nestlocatie bovenop de hoogspanningsmast 49.

